

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

novely zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

I. Úvod:

Návrh novely upravuje a účelně sjednocuje základní pravidla poskytování dotací a návratných výpomocí na úrovni samosprávy. Zejména však obsahuje povinnost orgánů územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“) zveřejňovat informace o poskytovaných dotacích, podřídit se tak kontrole veřejnosti a prostřednictvím transparentního přístupu k informacím omezovat prostor pro korupční jednání.

Toto stanovisko reaguje na opakované dopracování důvodové zprávy předložené předkladatelem dne 11. února a následně 4. března 2013.

Součástí sjednocení pravidel poskytování dotací jsou pak náležitosti **záměru** územních orgánů poskytnout dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, náležitosti **žádosti** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci a náležitosti **smlouvy** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci.

V oblasti zveřejnění novela stanoví povinnost územních orgánů zveřejnit svůj záměr poskytnout dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, každou uzavřenou smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci **nad 10 000,- Kč** a její dodatky a dokumenty, na základě kterých byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta. Dokumenty mají být následně zveřejněny po dobu 10 let.

Jako takový je třeba návrh, vyplývající z Plánu legislativních prací na rok 2012 a především ze Strategie vlády proti korupci na období let 2011 a 2012, hodnotit jako **pozitivní a potřebný příspěvek**, přesto že si jeho realizace vynutí významné zvýšení administrativy a s ní spojených nákladů na straně povinných subjektů (a tedy veřejných rozpočtů), a sám o sobě samozřejmě k úplnému odstranění korupčního jednání nepovede.

Plán legislativních prací počítal s provedením RIA, tato povinnost však byla předkladateli prominuta rozhodnutím předsedkyně Legislativní rady vlády. Není však zřejmé, proč předkladatel o prominutí RIA požádal za situace, kdy z návrhu vyplývá, že zaváděná opatření budou mít přímé dopady (v oblasti nákladů, popř. i investic) na

územně správní celky, ale i na žadatele o dotace, a stejně tak návrh a k němu uplatněné připomínky umožňují variantní řešení zaváděných opatření.

Toto stanovisko se tak může zabývat pouze důvodovou zprávou a jejími formálními a obsahovými náležitostmi.

K návrhu byly uplatněny zásadní připomínky, z nichž některým nebylo vyhověno a je tedy vládě předkládán s rozpory.

II. Připomínky a návrhy změn:

1. Zaváděná opatření mimo vyšší transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky přinášejí také zvýšení administrativní zátěže pro subjekty poskytující dotace, ale i pro žadatele o dotace. Nedá se vyloučit, že **pro drobné obce či malé žadatele** (typicky sportovní kluby) bude celý proces přípravy žádosti, přípravy záměru a uzavření smlouvy **neadekvátně náročný** a povede k omezení ochoty dotace poskytovat.
2. Nelze se ztotožnit s tvrzením důvodové zprávy, že novela nebude mít žádné dopady na podnikatelské prostředí. Příjemci dotací mohou být též soukromé subjekty a především je pominuta **oblast dobrovolných sdružení a spolků kulturního či sportovního charakteru**, v jejichž případě návrh povede též ke zvýšení administrativní zátěže spojené s přípravou žádosti a náležitostí dotace. Bez důkladnější analýzy je obtížné ověřit, že jím navrhovaný postup je již dnes běžně dodržován a nebude mít žádné dopady.
3. Doplněná důvodová zpráva konstatuje náklady na straně státního rozpočtu (Ministerstvo vnitra) v souvislosti se zveřejňováním, ale nekvantifikuje je.
4. Jakkoli se lze věcně se záměrem předkladatele ztotožnit, předkladatel se měl v důvodové zprávě jasněji vypořádat s popisem navrhované sjednocené procedury postupu (náležitostí) udělování dotací a na základě rámcového vyčíslení dopadů navrhovaných opatření provést vyhodnocení přínosů zvoleného způsobu poskytování a zveřejňování dotací. Z provedeného rámcového vyhodnocení dopadů vyplývá, že např. v nejpočetnější skupině obcí **od 100 do 200 obyvatel** (2007 obcí) povede navrhované opatření ke zvýšení mzdových nákladů **o 19 863 Kč při průměrné výši dotací** poskytnutých obcemi v této skupině v roce 2011 **ve výši 225 000 Kč** (medián).
5. Provedené vyhodnocení dopadů na základě odhadu ročního zvýšení nákladů na platy by bylo v případě většího času k dispozici vhodné doplnit i o srovnávací kvantifikaci provedenou na vzorku ÚSC na základě jejich ohodnocení a vyčíslení dopadů.
6. Na základě předkladatelem uváděných dopadů lze konstatovat, že se předkladatel měl důkladněji zabývat připomínkou MPO, které požadovalo stanovit odlišná (jednodušší a méně administrativně náročná) pravidla pro poskytování dotací malými obcemi do 2000 obyvatel a pro poskytování dotací občanským sdružením založeným pro podporu sportu, kultury, vzdělávání apod. Odmítnutí této připomínky zdůvodnil předkladatel potřebou stejných pravidel pro všechny subjekty. **Tato potřeba ale není meritorně zdůvodněna, naopak provedené vyhodnocení dopadů ukazuje na asymetrické dopady opatření na poskytovatele dotací.** Přitom se tato připomínka jeví jako racionální (např. v

případě malých obcí může nutnost přípravy a zveřejnění záměru být s ohledem na velikost obce, výši dotace a okruh žadatelů nadbytečná a ve svém důsledku podvazující poskytování dotací následkem administrativní náročnosti a s tím související nákladnosti).

III. Závěr:

Komise RIA se důrazně ohrazuje proti skutečnosti, že předkladatel požádal o výjimku ze zpracování RIA, ačkoli s touto povinností počítal Plán legislativních prací vlády na rok 2012. Sama skutečnost, že předkladatel plní zadání vlády, by neměla být důvodem pro to, aby důsledně nehodnotil dopady navrhovaného opatření a v případě potřeby nenavrhoval vládě alternativní způsoby splnění daného úkolu. Toto konstatování platí o to více, pokud se předkladatel v novele zákona věnuje i otázkám mimo zpracováváný úkol, které mají hodnotitelné dopady na široký okruh subjektů, jako jsou územně správní celky a žadatelé o dotace.

Předkladatel předložil doplnění důvodové zprávy, které reaguje na připomínky sdělené na Komisi RIA dne 11. ledna 2013 a dále na revidované stanovisko Komise RIA ze dne 21. února 2013. Komise shledala, že předkladatel na základě jejího doporučení doplnil rámcové vyhodnocení dopadů na povinné subjekty z řad ÚSC a vypořádal se s dalšími připomínkami. Přetrvávají však výše zmíněné výhrady k hodnocení ostatních dopadů a především k vyvození závěrů z provedeného hodnocení.

Z tohoto důvodu proto Komise RIA doporučuje důvodovou zprávu ke schválení s výše uvedenou výhradou upozorňující na rizika uvedená zejména v části II., bod 6.

Vypracoval: Mgr. Jan Matoušek

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v. r.
předseda komise